

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

16 жовтня 2018 року

м. Київ

№ 107

Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання банками України та філіями іноземних банків в Україні резервів за форвардними та ф'ючерсними контрактами з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу

Відповідно до статей 6, 7, 15, 25 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою мінімізації ризиків накопичення валютних дисбалансів унаслідок укладання учасниками ринку форвардних та ф'ючерсних контрактів банків з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок формування та зберігання банками України та філіями іноземних банків в Україні резервів за форвардними та ф'ючерсними контрактами з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу, що додається.
2. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Чурія О. Є.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

К. В. Рожкова

Інд. 40

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
16 жовтня 2018 року №107

Положення
про порядок формування та зберігання банками України та
філіями іноземних банків в Україні резервів за форвардними та ф'ючерсними
контрактами з поставкою або без поставки базового активу, змінною
величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу

І. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність” та нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк).

2. Національний банк використовує резервування форвардних та ф'ючерсних контрактів з поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу (далі – валютні деривативи), як один з інструментів непрямого регулювання експорту та імпорту капіталу з метою запобігання розгортанню системних ризиків, які можуть виникати внаслідок укладання учасниками ринку таких контрактів.

Вимоги цього положення не поширюються на валютні форварди, які є другою частиною валютних свопів.

3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1) базовий актив – актив (іноземна валюта або банківський метал), що є основою деривативу, який купується/продається за національну валюту відповідно до умов валютного деривативу;

2) валютний дериватив – форвардний або ф'ючерсний контракт із поставкою або без поставки базового активу, змінною величиною яких є валютний курс або ціна банківського металу;

3) норматив резервування за валютним деривативом (далі – норматив резервування) – установлений Національним банком у процентному значенні розмір резерву за валютним деривативом до об'єкта резервування;

4) об'єкт резервування за валютними деривативами (далі – об'єкт резервування) – сума активів (вимог) та/або пасивів (зобов'язань) за валютними деривативами банків за балансовими та позабалансовими рахунками;

5) період визначення бази, яка підлягає резервуванню (далі – період визначення), – визначений строк, протягом якого обраховується база для резервування валютних деривативів;

6) період утримання резервів за валютними деривативами (далі – період утримання) – визначений строк, протягом якого кошти резервуються та зберігаються на кореспондентському рахунку в Національному банку відповідно до встановлених нормативів;

7) резерв за валютними деривативами – середньоарифметична сума коштів за валютними деривативами, яка зберігається банком на кореспондентському рахунку в Національному банку в період утримання;

8) резервна база за валютними деривативами – середньоарифметична сума коштів, яка обрахована за період визначення згідно з установленими нормативами резервування та підлягає резервуванню і зберіганню в період утримання.

Інші терміни та поняття, які вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

4. Національний банк установлює однакові вимоги до банків щодо формування та зберігання резервів за валютними деривативами.

5. Норматив резервування діє відносно тих валютних деривативів, які укладені після набрання чинності рішенням Національного банку про встановлення вимог резервування.

Норматив резервування застосовується в розмірі, що діє на день укладання валютного деривативу, і є незмінним протягом усього строку дії валютного деривативу (до дня остаточного розрахунку за ним або його розірвання).

6. Банки формують резерви за валютними деривативами в грошовій одиниці України на кореспондентському рахунку в Національному банку (далі – кореспондентський рахунок) понад обсяг формування обов'язкових резервів, розрахованих відповідно до нормативно-правових і розпорядчих актів

Національного банку з питань порядку формування та зберігання обов'язкових резервів (далі – обов'язкові резерви).

7. Вимоги щодо дотримання банком порядку формування та зберігання резервів за валютними деривативами та обов'язковими резервами є виконаними, якщо середньоарифметична сума коштів на кореспондентському рахунку в період утримання дорівнює або перевищує загальну суму резервних баз за валютними деривативами та обов'язковими резервами.

8. Сума недорезервованих банком коштів за валютними деривативами та обов'язковими резервами визначається як від'ємна різниця між фактичною середньоарифметичною сумою залишків коштів на кореспондентському рахунку банку за період утримання та загальною сумою розрахованих резервних баз за валютними деривативами та обов'язковими резервами за період визначення.

9. Національний банк не сплачує проценти за сформовані та збережені протягом періоду утримання на кореспондентському рахунку кошти резервів за валютними деривативами.

10. Банки формують резерви за валютними деривативами виходячи з установлених нормативів резервування до об'єкта резервування в цілому за балансом банку з урахуванням усіх філій, за винятком філій банків, створених на території інших держав.

Філії іноземних банків в Україні формують резерви за валютними деривативами за даними балансу філії.

11. Національний банк має право встановлювати для різних видів валютних деривативів диференційовані нормативи резервування залежно від виду валютного деривативу (форвардні контракти, ф'ючерсні контракти, з поставкою базового активу, без поставки базового активу).

12. Національний банк із метою превентивного запобігання розгортанню системних ризиків унаслідок діяльності учасників ринку з укладання валютних деривативів приймає окремі рішення щодо:

1) нормативів резервування;

2) складу об'єкта резервування банку, щодо якого встановлюються нормативи резервування;

3) дати, з якої виникають зобов'язання банків щодо формування та зберігання резервів за валютними деривативами.

13. Періоди визначення та утримання за валютними деривативами збігаються з періодами визначення та утримання обов'язкових резервів.

II. Порядок визначення та формування резервів за валютними деривативами

14. Об'єкт резервування банку, що береться для розрахунку резервів за валютними деривативами, і залишки коштів на кореспондентському рахунку за вихідні й святкові дні визначаються на рівні залишків коштів на кінець того робочого дня банку, що передував вихідним чи святковим дням.

15. Об'єкт резервування банку, що береться для розрахунку резервної бази за відповідний період її визначення, розраховується за такою формулою середньоарифметичної величини:

$$\overline{DV} = \frac{DV_1 + DV_2 + DV_3 \dots DV_n}{n},$$

де \overline{DV} – середньоарифметичний залишок об'єкта резервування за період визначення, що використовується для розрахунку резервної бази;

DV_1, DV_2, DV_3, \dots – залишки об'єкта резервування станом на кожне число (дату) періоду визначення;

DV_n – залишки об'єкта резервування на початок останнього календарного дня періоду визначення;

n – кількість календарних днів у періоді визначення.

16. До розрахунку середньоарифметичного залишку об'єкта резервування, що використовується для розрахунку резервної бази банку, який здійснював діяльність протягом неповного періоду визначення, береться фактична кількість календарних днів діяльності банку в періоді визначення.

17. Розрахунок середньоарифметичної суми резервів за валютними деривативами здійснюється на підставі довідок, визначених вимогами нормативно-правового акта з питань порядку формування та зберігання обов'язкових резервів.

III. Контроль за виконанням банками порядку формування та зберігання резервів за валютними деривативами

18. Контроль за виконанням банками порядку формування та зберігання резервів за валютними деривативами здійснюється одночасно із контролем за виконанням банками порядку формування та зберігання обов'язкових резервів

відповідно до вимог нормативно-правових і розпорядчих актів із питань порядку формування та зберігання обов'язкових резервів.

19. Банки протягом двох робочих днів після закінчення періоду утримання письмово повідомляють структурний підрозділ центрального апарату Національного банку, який виконує функцію контролю за порядком формування та зберігання банками обов'язкових резервів та резервів за валютними деривативами, про причини невиконання вимог щодо резервування за валютними деривативами та обов'язковими резервами.

20. Національний банк за недотримання банком порядку формування та зберігання резервів за валютними деривативами та обов'язковими резервами застосовує адекватні заходи впливу відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань застосування до банків заходів впливу за порушення банківського законодавства.

Директор Департаменту
відкритих ринків

С. В. Пономаренко

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. Є. Чурій
(підпис)
_____ 2018 року
(дата)